

DISPUTATIO XIV.

De objecto voluntatis divinae.

QUÆSTIO I.

*An sola bonitas divina sit objectum adequatum
divinae voluntatis ?*

DICO. *Voluntas divina necessariam habitudinem
habet ad bonitatem suam, quae est proprium eius
objectum S. Th. hic Q. 19. A. 3. in O.*

Probatur: imprimis objectum motivum volunta-
tis divinae est sola divina bonitas: quia objectum
motivum voluntatis est finis: medium enim ut me-
dium solum appetitur propter finem, vel inquan-
tum est conducibile ad finem; atqui sola bonitas in-
creata est finis divinae voluntatis juxta illud Prov. 16.
v. 9. *universa propter semetipsum operatus est Dominus.*
Deinde objectum terminativum voluntatis divinae est
sola divina bonitas: quia illud est objectum formale
terminativum voluntatis, quod per se ab illâ attingitur
& alia ratione ipsius; sed sola divina bonitas
per se primo attingitur à voluntate divinâ, bona ve-
rò creata tantum ratione ipsius: alias enim divina
voluntas speciem & mensuram acciperet à bonitate
creatâ, quod implicat: cum sola increata bonitas
habeat adæquatam commensurationem & propor-
tionem actualitatis cum voluntate Dei.

Obj. 1. Illud est motivum & finis voluntatis,
propter quod voluntas operatur; sed voluntas Dei
operatur propter creaturas: Deus enim res corpo-
reas creavit ad hominis utilitatem easque ordinavit
ad hominem tanquam media ad finem.

R. Distinguendo maj. illud est motivum volun-
tatis, propter quod voluntas operatur tanquam
propter causam & rationem volendi ex parte voliti
N. tanquam propter causam & rationem volendi ex

parte volentis **Con.** omnia quippe Deus & res corporeas & ipsum hominem vult propter suam bonitatem velut rationem volendi ex parte divinæ voluntatis ex parte autem voliti unam rem ordinat ad utilitatem alterius, quod **S. Th.** hic **Q. 19. A. 5. O.** ita exprimit *vult Deus hoc esse propter hoc sed non propter hoc vult hoc*, quod est dicere inter objecta materialia vult Deus unum se habere instar finis & aliud instar medii non tamen, ut se habeant per modum finis respectu sui actus.

Obj. 2. Hinc sequeretur in Deo nullam virtutem præter charitatem dari: quia actus habens pro motivo formali increatam Dei bonitatem est actus charitatis.

R. Motivum divinæ bonitatis eminenter continet motiva aliarum virtutum, quod ita explicatur: objectum justitiæ & misericordiæ creatæ est jus alienum servandum illæsum & miseria aliena sublevanda; cum igitur Deus non possit moveri ab aliquâ bonitate creatâ, misericordia divina movetur à bonitate divinâ prout est ratio miserendi, justitia à bonitate divinâ prout est ratio præmiandi, quæ diversitas sufficit, ut specificativa horum attributorum virtualiter differant à specificativo divini amoris.

Obj. 3. Merita & demerita nostra movent divinam justitiam ad præmiandum & puniendum.

R. Illa movent divinam voluntatem in se ipsis considerata **N.** ut in divinâ bonitate contenta **Con.** divina enim bonitas ut est ratio præmiandi & puniendi movet divinam voluntatem, ut merita remuneret & demerita puniat.

QUÆSTIO II.

An Deus necessariò amet suam bonitatem?

DICO. *Bonitatem suam esse Deus ex necessitate vult* S. Th. hic. loc. cit.

Probat^{ur} Deus vult sive amat (cum amor juxtà S. D. hic Q. 20. A. 1. O. sit naturaliter primus actus voluntatis) suam bonitatem necessariò & quoad specificationem & quoad exercitium : quælibet enim potentia ad suum objectum primarium debite applicata secluso omni impedimento fertur necessariò in illud , non solum quoad specificationem sed etiam quoad exercitium ; sed objectum formale primarium voluntatis divinæ est divina bonitas comprehensa & Deo identificata , nec potest impedimentum aliquod adesse , ergo suam bonitatem diligit Deus necessariò utrâque necessitate specificationis & exercitii.

Obj. Juxtà S. Th. de pot. Q. 10. A. 2. ad 1. Spiritus Sanctus , qui procedit ex amore divinæ bonitatis , liberè procedit ; ergo amor divinæ bonitatis est liber.

Res. S. D. ibid. loquitur de libertate non prout opponitur necessitati sed prout opponitur coactioni ut patet ex iis quæ ibidem dicit. *Sic autem & Deus suâ voluntate amat seipsum , licet de necessitate amet seipsum.*

QUÆSTIO III.

An & quomodo Deus amet creaturas possibles & actuales?

DICO. *Ex parte ipsius boni , quod aliquis vult amato necesse est dicere , quod Deus quædam aliis magis amat* S. Th. hic Q. 20, A. 3. O.

Explicatur & probatur : Deus omnibus creaturis

ris vult bonum, ita tamen ut aliqua bonitatem
 illam consequantur, alia autem habeant bonitatem
 illam solum consequibilem, & ex hoc dicitur Deus
 amare creaturas actuales amore efficaci, cum enim
 amor Dei non sit affectivus, qui bonitatem supponat
 in rebus, à quâ trahatur, sed effectivus, qui
 ipsam amabilitatem ponat in rebus, ideò illas crea-
 turas liberè amat amore efficaci, quibus esse & om-
 nem bonitatem quam habent, liberè tribuit, quem-
 admodum creaturis actualibus illas amando omnem
 bonitatem, quam habent liberè communicat; crea-
 turas autem possibles amat affectu simplicis com-
 placentiæ ideoque necessariò: quemadmodum enim
 amat suam bonitatem necessariò ut communicabi-
 lem creaturis, ita necessariò amat creaturas possibi-
 les, quibus sua bonitas est communicabilis, & si-
 cut ex eo, quod ideæ divinæ sint imitabiles per es-
 sentiam à creaturis, non possunt cognosci ideæ, ni-
 si cognitis creaturis possibilibus, ita etiam ex eo,
 quod bonitas divina per essentiam sit communicabi-
 lis creaturis, non potest amari illa bonitas, nisi simul
 ametur terminus communicabilitatis, qui sunt crea-
 turæ possibles; voluntas igitur Dei, quia est infinita,
 extendit se ad omnem bonitatem, ut scientia di-
 vina ad omnem veritatem, ita ut bonitas actualis re-
 rum terminet efficacem voluntatem Dei, sicut fu-
 turæ veritates scientiam visionis, bonitas verò pos-
 sibilis terminat inefficacem voluntatem, sicut pos-
 sibilis veritas scientiam simplicis intelligentiæ, &
 sicut scientiam simplicis intelligentiæ diximus esse
 in virtute & quasi in actu primo causam rerum, ita
 etiam dicendum est: amorem possibilium esse vir-
 tutem & quasi in actu primo effectivum, inquan-
 tum approbat & sibi complacet in habitudine possibi-
 li, quam habent res ad esse; item sicut scientia simpli-
 cis

De Obiecto Vo
 is in rebus est
 complacenti
 creaturas possibles, est
 in genere & libe
 quibus possibi
 bonitate di

QUA

Quando volun
 habeat yiro

DICO, Cum est

...efficacem

...procedit per

...intelligentiæ

Explicatur: sola à

...verò, quod pos

...non est futuro

...possibles, que Deus

...futura, ideoque

...tantum circa crea

...circà creaturas po

...difficultas est, an p

...non futuras

...relinquendo in statu

...relinquendo in statu

DE OBJECTO VOLUNTATIS DIVINÆ. 219
cis intelligentiæ est scientia necessaria, nã amor
simplicis complacentiæ, quam habet Deus ad cre-
aturas possibles, est amor necessarius fundatus non
in contingente & liberâ, sed necessariâ connexionem,
quam habent possiblea cum ideis divinis, omnipo-
tentiâ & bonitate divinâ.

Q U Æ S T I O IV.

*Quomodo voluntas divina decernens futuritionem
habeat se circâ creaturas possibles?*

DICO. Cum esse divinum non sit determinatum
... effectus determinati ab infinitâ ipsius perfe-
ctione procedunt secundum determinationem volunta-
tis & intellectus ipsius S. Th. hic Q. 19. A. 4. O.

Explicatur; sola à Deo determinata sunt futura,
omne verò, quod potuit fieri & Deus non decrevit
ut fieret, non est futurum, & ita omnes creaturæ
possibles, quas Deus non decrevit futuras, non
sunt futuræ, ideòque voluntas divina libera fuit,
non tantum circâ creaturas futuras ut fierent, sed
etiam circâ creaturas purè possibles, ut non fierent,
sed difficultas est, an potuerit voluntas divina circâ
creaturas non futuras se habere merè suspensivè,
eas relinquendo in statu possibilitatis, purè non de-
cernendo earum futuritionem, ac ita nec volendo
positivè, nec volendo, quod contrâ plures Tho-
mistas negantes videtur probari hâc ratione: non
implicat, quin actus divinæ voluntatis subjectivè ne-
cessarius non terminetur ad objectum creatum: quia,
quod non habet necessariam connexionem cum divi-
nâ bonitate, ad illud potuisset actus divinæ volun-
tatis non terminari; atqui non tantum creaturæ non
futuræ, sed & ipsa collectio creaturarum actualium
non habebat necessariam connexionem cum divinâ
bonitate; ergo potuisset ad illam non terminari;

er-

ergo Deus in mundo creando fuit liber & libertate contradictionis : quia actus divinæ voluntatis circa mundum creandum ita fuit : voluit , ut potuisset esse : non voluit ; fuit etiam liber libertate contrarietatis : quia ita fuit : voluit , ut potuisset esse : noluit. Et consequenter creaturæ non futuræ poterunt non esse terminus divinæ voluntatis , ut nec volitæ nec nolitæ essent.

Obj. 1. Divinum decretum positivè terminati ad cujuslibet rei esse vel non esse nihil aliud est , quam cujuslibet rei esse & non esse dependere ab actualissimâ Dei voluntate : decretum enim Dei nil aliud est , quam divina voluntas in actu secundo infinite perfecta ; atqui cujuslibet rei esse vel non esse dependet à divinâ voluntate : quia quæ sunt , ideò sunt , quia Deus illa voluit , & quæ non sunt , ideò non sunt , quia Deus illa noluit , & ante omne decretum Dei nihil est futurum vel non futurum , sed tota radix futuritionis est decretum vel decernens producere , vel decernens non producere.

2. Esse rerum dependet à volitione , non esse rerum vel à nolitione vel à non volitione , radix futuritionis est decretum , radix non futuritionis vel est nolitio vel non volitio.

Obj. 2. Illa libertas est in Deo admittenda , quæ est perfectissima & actualissima ; sed libertas per modum actûs & exercitii physici est perfectior & actualior , quam quæ est per modum puræ omissionis & exercitii tantum moralis & interpretativi.

3. Negando mi. cum enim Deus à creaturâ sit independens & creatura nullam habeat connexionem necessariam cum divina voluntate , est circa creaturas ita liber , ut manens immutabilis possit vel terminari ad esse creaturarum aut non esse , vel non terminari ad esse & non esse.